

prima instanță: C.Crețu
instanța de apel: V.Pruteanu, A.Gavriliță, L.Popova

dosarul nr. 2ra-1831/16

Î N C H E I E R E

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecător:

Tatiana Vieru

Judecători:

Oleg Sternioală și Valentina Clevadi

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către gospodăria țărănească „Roman Vasile”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Stratan Nadejda împotriva gospodăriei țărănești „Roman Vasile” privind încasarea datoriei pentru neexecutarea contractului de arendă și repararea prejudiciului moral și,

la cererea reconvențională depusă de către gospodăria țărănească „Roman Vasile” împotriva Nadejdei Stratan cu privire la declararea nulității contractului de arendă,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Stratan Nadejda, casată hotărîrea Judecătoriei Ialoveni din 24 noiembrie 2015 și pronunțată o hotărîre nouă, de admitere parțială a acțiunii inițiale și de respingere ca neîntemeiată a acțiunii reconvenționale,

c o n s t a t ă :

La 10 octombrie 2012, Stratan Nadejda a depus cerere de chemare în judecată împotriva GȚ „Roman Vasile” privind încasarea datoriei pentru neexecutarea contractului de arendă și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii Stratan Nadejda a indicat că, la 01 ianuarie 2010, în temeiul Legii cu privire la arenda în sectorul agricol nr. 198- XV/2003, a încheiat cu pîrîta GȚ „Roman Vasile” contractul de arendă a terenurilor agricole nr.354, prin care prima a transmis, iar GȚ „Roman Vasile” a preluat în arendă șaisprezece parcele de pămînt (patru cote), pentru exploatarea acestui pămînt în scopuri agricole.

Afirmă că, contractul a fost încheiat pe un termen de trei ani, adică pînă la 31 decembrie 2012, fiind înregistrat în modul corespunzător la Primăria s.Gangura.

Susține că, pentru exploatarea acestor cote de pămînt, arendașul GȚ „Roman Vasile” se obliga să plătească impozitul funciar și să achite nu mai tîrziu de 01 decembrie a anului de gestiune pentru fiecare cotă cîte: 400 kg de grîu, 100 kg de

orz, 100 kg de floarea soarelui și anual să semene 0.10 ha de porumb la fiecare cotă, care este dat în prelucrarea deținătorilor de cote sau la înțelegerea ambilor părți să fie înlocuit cu 200 kg de grâu.

Necătfînd la obligațiile contractuale, GȚ „Roman Vasile” nu s-a achitat pentru anul 2012 cu grâul, orzul și porumbul, iar semințele de răsărită nu i s-a achitat pentru trei ani.

Subliniază reclamanta Stratan Nadejda că, la data de 01 octombrie 2012, GȚ „Roman Vasile” îi datora acesteia pentru perioada 2010-2012, 1200 kg floarea soarelui în sumă de 10 800 lei; pentru anul 2012, 1200 kg grâu în sumă de 7200 lei; 100 kg de orz în sumă de 500 lei și pentru 0,10 ha de porumb; 200 kg de grâu cu costul de 1 200 lei, iar suma totală a prejudiciului constituind 10 800 lei.

În afară de aceasta, reclamanta consideră că i-a fost cauzat și un prejudiciu moral estimat în sumă de 10 000 lei.

Din aceste considerente, reclamanta s-a adresat de nenumărate ori către pîrîtă cu cereri pentru a-i se elibera producția și a-și onora cu diligență și bună credință obligațiunile contractuale, însă de fiecare dată primea refuz, motiv pentru care a fost sesizată instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Solicită reclamanta Stratan Nadejda, inclusiv prin cererea suplimentară, încasarea din contul GȚ „Roman Vasile” în beneficiul său a datoriei în sumă de 27200 lei, ce rezultă din neexecutarea contractului de arendă nr. 354 din 01.01.2010 și a prejudiciului moral în sumă de 10000 lei.

Pe parcursul examinării cauzei, GȚ „Roman Vasile” a înaintat împotriva Nadejdei Stratan o cerere reconvențională, solicitînd declararea nulității contractului de arendă nr. 354 din 01.01.2010, încheiat între părțile din litigiu, pe motiv că, contractul enunțat este afectat de eroare, fiind încheiat prin dol, or, în speță nu s-a probat faptul dacă Stratan Nadejda a fost împuternicită sau nu pentru a semna contracte privind transmiterea terenurilor în arendă.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ialoveni din 07 februarie 2013, cererea de chemare în judecată depusă de către Stratan Nadejda a fost admisă parțial, după cum urmează. S-a încasat din contul GȚ „Roman Vasile” în beneficiul Nadejdei Stratan datoria rezultată din neexecutarea contractului de arendă nr. 354 din 01.01.2010, pentru perioada 2010-2012 - 1200 kg floarea soarelui, pentru anul 2012 - 1600 kg de grâu și 400 kg orz. S-a încasat din contul GȚ „Roman Vasile” în beneficiul Nadejdei Stratan cheltuielile de judecată rezultate din achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii în sumă de 150 lei și de asistență juridică acordată în instanța de fond în sumă de 1000 lei, iar în total suma de 1500 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. Suplimentar, s-a încasat din contul GȚ „Roman Vasile” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 381 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea enunțată, GȚ „Roman Vasile” a declarat apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2013, a fost admis apelul declarat de către GȚ „Roman Vasile”, fiind casată hotărîrea Judecătoriei Ialoveni din 07 februarie 2013, pricina fiind remisă la rejudecare în primă instanță, în alt complet de judecători.

După rejudecare, prin hotărîrea Judecătorei Ialoveni din 24 noiembrie 2015, cererea de chemare în judecată inițială înaintată de către Stratan Nadejda a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, iar cererea reconvențională depusă de către GȚ „Roman Vasile” a fost admisă, fiind dispusă anularea contractului de arendă cu nr.354, înregistrat la 01.01.2010 între Stratan Nadejda și GȚ „Roman Vasile” asupra loturilor de pământ cu nr. cadastrale: 2324105036; 2324106268; 2324205206; 2324105038; 232420246U2324202459; 2324205204; 2324106266; 2324202458; 2324205203;2524105035;2524106265;2324202460; 2324106267; 2324205205; 2344105037.

Nefiind de acord cu hotărîrea enunțată, Stratan Nadejda a declarat apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2016, a fost admis apelul declarat de Stratan Nadejda, casată hotărîrea Judecătorei Ialoveni din 24 noiembrie 2015 și pronunțată o hotărîre nouă, prin care acțiunea inițială depusă de către Stratan Nadejda a fost admisă parțial, iar cererea reconvențională depusă de către GȚ „Roman Vasile” a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. S-a încasat din contul GȚ „Roman Vasile” în beneficiul Nadejdei Stratan datoria la plata de arendă în sumă de 27200 lei, rezultată din neexecutarea contractului de arendă nr. 354 din 01.01.2010. În rest, pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Invocînd ilegalitatea deciziei enunțate, la 31 mai 2016, GȚ „Roman Vasile” a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2016 cu menținerea hotărîrii Judecătorei Ialoveni din 24 noiembrie 2015.

În susținerea recursului s-a indicat că, la examinarea pricinii instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

La fel s-a indicat că, la caz, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată și care urmează a fi casată, pe motiv că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și s-a interpretat în mod eronat legea.

În rezultat, instanța ierarhic inferioară s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțînd hotărîre ilegală și neîntemeiată de admitere a acțiunii inițiale și respingere a cererii reconvenționale, astfel fiindu-i încălcat în mod direct dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei, pe cînd concluzia primei instanțe despre necesitatea respingerii acțiunii inițiale și admiterii acțiunii reconvenționale, este justă, ea avînd la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 CPC RM (f.d.204-205).

La 08 august 2016, Stratan Nadejda a prezentat referință la recursul declarat de către GȚ „Roman Vasile”, în care a invocat caracterul neîntemeiat al acestuia, solicitînd respingerea recursului ca inadmisibil.

Sușține intimata că, recurenta GȚ „Roman Vasile” nu a invocat careva temeiuri care să se încadreze în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, considerând decizia instanței de apel întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Din actele pricinii rezultă că, decizia recurată a fost pronunțată la 06 aprilie 2016 (f.d.194), iar recursul a fost depus la 31 mai 2016 (f.d.204).

Astfel, prin prisma prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, instanța de recurs constată că recursul depus de către GȚ „Roman Vasile” a fost declarat în termen.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii și a referinței depuse de către Stratan Nadejda, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către GȚ „Roman Vasile”, urmează a fi declarat inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Totodată, conform art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Iar potrivit art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului enunțat prevede expres că, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Sub aspectul acestor prevederi legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către GȚ „Roman Vasile”, este declarativ, or, acesta nu se încadrează în temeiurile

prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Mai mult decât atât, călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Argumentele invocate în cererea de recurs depusă de GȚ „Roman Vasile”, poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Cele relatate mai sus derivă și din dispoziția articolului 13 din Convenția Europeană, care reglementează expres că, recursul trebuie să fie unul „efectiv”, atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea c. Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII, c. Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991 și c. Rebat și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995*).

Astfel, reieșind din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de GȚ „Roman Vasile”, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către gospodăria țărănească „Roman Vasile”, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecător:

Tatiana Vieru

Judecători:

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi